[https://doi.org/10.52240/1857-2367.2020.2\(21\).22](https://doi.org/10.52240/1857-2367.2020.2(21).22)

EXPLORAREA RESURSELOR GENETICE FORESTIERE DE STEJAR PEDUNCULAT ÎN CADRUL ÎNTREPRINDERII PENTRU SILVICULTURĂ "HÎNCEȘTI-SILVA"

Veronica FLORENȚĂ¹, Gheorghe FLORENȚĂ^{1,2}, Aliona MIRON¹

¹Grădina Botanică Națională (Institut) „Alexandru Ciubotaru”,

Chișinău, Republica Moldova

²Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice,

Chișinău, Republica Moldova

Abstract: Lately, the impact of climate change on forests is visible by drying them out and reducing the regenerative capacity under certain conditions. In this sense, FGR (Forest Genetic Resources) conservation measures are undertaken for the main forest species. This paper aims to explore the FGR of pedunculate oak in order to establish the FGR within the IS Hincesti-Silva.

Key words: exploration, forest genetic resources.

Dintre speciile de stejari indigeni din teritoriul Republicii Moldova, stejarul pedunculat prezintă cea mai mare importanță economică, culturală și ecologică deosebită în conservarea habitatelor naturale și a diversității plantelor [1]. Acesta ocupă aproximativ 14,8% din suprafața fondului forestier al Republicii Moldova [6]. Existența în timp și spațiu a pădurilor de stejari indigeni este dictată de felul în care sunt aplicate măsurile de gospodărire durabilă. Una dintre sarcinile autorității silvice centrale este conservarea genofondului speciilor forestiere [8] prin constituirea de resurse genetice forestiere (RGF). Astfel, se va asigura un nivel ridicat al diversității genetice a speciilor forestiere, ceea ce va crește capacitatea de adaptare la schimbările climatice [5]. În esență, pentru a conserva RGF ale unei specii, este necesară cunoașterea mecanismelor de interacțiune a componentelor biosistemului care stau la baza menținerii diversității genetice [7]. Rezultate bune se obțin doar în cazul în care se constituie RGF și se utilizează separat pe regiuni de proveniență. Etapele de constituire a RGF sunt: explorarea, eșantionarea, descrierea și evidența [3].

Actualmente, cercetări privind conservarea RGF în Republica Moldova sunt realizate în cadrul Grădinii Botanice Naționale (Institut) „Alexandru Ciubotaru” și Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice în cadrul proiectului de cercetare și inovare 20.80009.7007.01 „Evaluarea vegetației spontane din Republica Moldova pentru conservarea și utilizarea durabilă a diversității plantelor și resurselor genetice vegetale în contextul adaptării la schimbările climatice”.

În primăvara anului 2020 au fost realizate cercetări de explorare a arboretelor de stejar pedunculat din Întreprinderea pentru silvicultură (ÎS) ”Hîncești-Silva”. Explorarea a constat în documentarea despre aria de răspândire a arboretelor de stejar pedunculat, analiza în baza datelor amenajamentului silvic a principalelor caracteristici structurale ale arboretelor și identificarea RGF candidate de stejar pedunculat pentru studiul ulterior al acestora în teren.

În baza analizei literaturii de specialitate s-a constatat că teritoriul ÎS ”Hîncești-Silva”, conform raionării geomorfologice a Republicii Moldova [4], aparține, în cea mai mare parte, Înălțimii Moldovei Centrale (Codrii) și câmpiei Prutului Inferior. Din punct de vedere al etajării fitoclimatice [9], teritoriul studiat se delimitează în: etajul de silvostepă (Ss), etajul

deluros de cvercete cu stejar (FD₁), etajul de cvercete cu gorun și șleauri de deal și etajul făgetelor de limită inferioară (FD₂). Din punct de vedere al regiunilor de proveniență a materialelor de bază [2], teritoriul ÎS "Hîncești-Silva" se încadrează în regiunea de proveniență B (regiunea Codrilor Centrali) și regiunea de proveniență C (regiunea Moldovei de Sud). Conform studiului general [9], fondul forestier gestionat de ÎS "Hîncești-Silva" constituie 34096,1 ha, iar suprafața acoperită cu păduri este de 33036,6 ha sau 97% din total. Compoziția actuală a arboretelor din întreprindere este 26%SC 21%GO 17%ST 10%FR 8%STP 5%TE 2%PLA 1%DR 9%DT 1%DM.

Arboretele de stejar pedunculat ocupă suprafața de 5487,61 ha sau cca 17% din suprafața acoperită cu păduri, fiind amplasate în 1846 unități amenajistice din cadrul a 7 ocoale silvice. În cea mai mare parte, aceste arborete sunt natural fundamentale (68,47%) și artificiale (26,16%). Conform productivității prevalează arboretele de productivitate inferioară (69,83%), urmate de cele de productivitate mijlocie (27,4%) și superioară (2,77%). Conform modului de regenerare, arboretele de stejar pedunculat sunt regenerate natural în proporție de 73,84% și artificial 26,16%. Peste 80% din arboretele în compoziția cărora participă stejarul pedunculat au vârste cuprinse între 60 și 100 ani, iar cca 60% dintre ele au consistența de 0,7-1,0.

Prin analiza caracteristicilor structurale ale arboretelor de stejar pedunculat, având în vedere criteriile de selectare a RGF, au fost stabilite cerințele minime de selectare a RGF candidate. Prin aplicarea cerințelor minime de selectare a RGF (proveniența, vârsta, compoziția, consistența, productivitatea etc.), din cele 1846 arborete în compoziția cărora participă stejarul pedunculat în procesul de explorare au fost selectate 235 arborete (Ocolul silvic (Os) Onești - 14; Os Logănești - 41; Os Buțeni - 29; Os Bozieni - 31; Os Mereșeni - 61; Os Bobeica - 43; Os Cărpineni - 16) în calitate de RGF candidate de stejar pedunculat. Ulterior, în cadrul celei de-a doua etape de constituire a RGF (eșantionarea) aceste arborete au fost evaluate în teren.

Din cele expuse se poate concluziona că explorarea, în sine, ca prim element din algoritmul de constituire a RGF joacă un rol important pentru determinarea cerințelor minime de selectare a celor mai valoroase arborete din punct de vedere al productivității, calității și rezistenței la adversități în funcție de regiunea de proveniență.

BIBLIOGRAFIE

1. Cuza P. Distribuția puieților stejarului pedunculat (*Quercus robur* L.) pe categorii de diametre în culturile de descendențe matern. Journal of Botany, Vol. XI, Nr. 2(19), 2019, p. 18-27.
2. Caisîn V. Raport științific final pentru anul de activitate 2014 pentru tema de cercetare: „Ameliorarea bazei seminologice forestiere. Delimitarea regiunilor de proveniență pentru principalele specii forestiere. Reglementarea recoltării, transportării și utilizării semințelor forestiere în Republica Moldova”. Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, 2015, 48 p.
3. Pârnuță Gh., Stuparu E., Budeanu M. et. al. *Catalogul național al resurselor genetice forestiere*. Ed. Silvică, București, 2011, 522p.
4. Postolache Gh. *Vegetația Republicii Moldova*. Chișinău, Ed. Știința, 1995, 340 p.
5. Popescu Fl., Postolache D., Pitar D. *Aspecte privind conservarea și managementul Resurselor genetice forestiere din România*. Revista de Silvicultură și Cinegetică, Anul 2015, Nr. 37, p. 13–17.
6. Talmaci I., Proșii E., Mardari A., Varzari A., Galupa A. *Pădurile din Republica Moldova: starea actuală, indicatori cantitativi și calitativi*. Revista pădurilor, Anul 133, 2018. Nr. 3., p. 7-20.
7. Eriksson G., 1997. *Task of gene conservation in a changing world* In: Matyasc. (ed): *Perspectives of forest genetic and tree breeding in a changing world*. Iufro World Series 6: 125-134.
8. ***Codul silvic (https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=88793&lang=ro)
9. ***Studiul general al ÎS Hîncești-Silva. Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, 2011, 211 p.